

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Žalos atlyginimas>Reikalavimas, kad žalą atlygintų nusikaltėlis
Reikalavimas, kad žalą atlygintų nusikaltėlis

Latvija

Kaip galiu pareikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio arba pasinaudoti kitomis teisių gynimo arba reikalavimų patenkinimo priemonėmis teisme (baudžiamojo proceso metu) ir kam turėčiau teikti šį prašymą?

Turite teisę iš procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) gauti informacijos apie kreipimosi dėl kompensacijos, įskaitant valstybės kompensaciją, ir jos gavimo nuostatas ir pateikti prašymą dėl žalos kompensavimo baudžiamajame procese.

Dėl kompensacijos už žalą galite kreiptis bet kurioje baudžiamojo proceso stadijoje iki bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme pradžios. Prašymą galite pateikti raštu arba žodžiu. Žodinį prašymą procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) užfiksuos posėdžio protokole.

Kuriame baudžiamojo proceso etape turiu pareikšti reikalavimą?

Dėl kompensacijos už žalą galite kreiptis bet kurioje baudžiamojo proceso stadijoje iki bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme pradžios. Jei asmuo, kuris turi būti patrauktas baudžiamajon atsakomybėn, nebuvo nustatytas, jūsų teisė pateikti reikalavimą dėl kompensacijos neribojama.

Nukentėjusysis turi teisę atsiimti pateiktą reikalavimą dėl kompensacijos bet kurioje baudžiamojo proceso stadijoje, kol teismas daro pertrauką sprendimui priimti.

Ko galiu reikalauti prašyme ir kaip turėčiau jį suformuluoti (nurodyti visą sumą ir (arba) atskirai nurodyti nuostolius, prarastas pajamas ir palūkanas)?

Turite teisę iš procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) gauti informacijos apie nuostatas dėl prašymo skirti kompensaciją pateikimo. Prašymą galite pateikti raštu arba žodžiu. Žodinį prašymą procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) užfiksuos posėdžio protokole. Savo prašyme turite pateikti įrodymus, pagrindžiančius kompensacijos už bet kokius turtinius nuostolius, kuriuos prašoma atlyginti, dydį. Tačiau dėl moralinės žalos ir fizinių kančių turite nurodyti tik prašomos kompensacijos dydį. Savo prašyme galite nurodyti sąskaitos mokėjimo įstaigoje, į kurią turėtų būti pervadama kompensacija už žalą, numerį.

Ar yra speciali forma, skirta tokiems prašymams?

Prašymą galite pateikti raštu arba žodžiu. Žodinį prašymą procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) užfiksuos posėdžio protokole.

Kokius mano reikalavimą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Savo prašyme turite pateikti įrodymus, pagrindžiančius kompensacijos už bet kokius turtinius nuostolius, kuriuos prašoma atlyginti, dydį. Tačiau dėl moralinės žalos ir fizinių kančių turite nurodyti tik prašomos kompensacijos dydį.

Teismas nustatys kompensacijos dydį įvertinęs jūsų reikalavimą ir atsižvelgdamas į turtinės žalos dydį, nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį, sukeltas fizines kančias, ilgalaikį suluošinimą ir negalią, moralinės žalos dydį ir viešąjį pobūdį ir psichologinę žalą.

Tiesioginė žala bus vertinama pagal baudžiamojo persekiojimo metu nustatytus kainų lygius.

Ar yra su mano reikalavimu susijusių teismo mokesčių ar kitų išlaidų?

Už prašymo pateikimą baudžiamajame procese jums mokėti nereikės.

Jei manote, kad jums nebuvo kompensuota visa žala, turite teisę reikalauti kompensacijos [Civilinio proceso įstatymo](#) (*Civilprocesa likums*) nustatyta tvarka.

Nustatant kompensacijos sumą turi būti atsižvelgta į baudžiamojo proceso metu gautą kompensaciją.

Kreipiantis dėl kompensacijos pagal civilinį procesą, nukentėjusysis atleidžiamas nuo valstybės mokesčio mokėjimo.

Ar galiu gauti teisinę pagalbą iki proceso ir (arba) jo metu? Ar galiu gauti teisinę pagalbą, jei negyvenu šalyje, kurioje vyksta procesas?

Jei varžoma arba neužtikrinama nepilnamečio teisių ir interesų apsauga arba jei atstovas pateikia pagrįstą prašymą, procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) priima sprendimą dėl advokato, kuris atstovaus nepilnamečiam nukentėjusiajam, paskyrimo. Išimtiniais atvejais, kai negalima užtikrinti asmens teisių ir interesų apsaugos baudžiamajame procese, procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) priima sprendimą dėl advokato, kuris atstovaus nepasiturinčiam ar palankių sąlygų neturinčiam suaugusiajam, paskyrimo. Procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) advokatą paskiria ir tais atvejais, kai nukentėjusiajam negali atstovauti nė vienas iš giminių. Tokiais atvejais Teisinės pagalbos administracija (*Juridiskās palīdzības administrācija*) padengs advokato išlaidas dėl valstybės teisinės pagalbos teikimo baudžiamajame procese.

Kada baudžiamasis teismas atmes mano reikalavimą nusikaltėliui arba atsisakys dėl jo priimti sprendimą?

Jei teismas priima išteisinamąjį nuosprendį, reikalavimas atlyginti dėl nusikalstamos veikos padarytą žalą nenagrinėjamas. Jei teismas jūsų reikalavimo nenagrinėja, reikalavimą dėl kompensacijos galite pareikšti [Civilinio proceso įstatyme](#) nustatyta tvarka.

Ar galiu apskųsti tokį sprendimą arba kreiptis dėl kitų teisių gynimo priemonių ir (arba) reikalavimų patenkinimo?

Jei teismas jūsų reikalavimo nenagrinėja, reikalavimą dėl kompensacijos galite pareikšti [Civilinio proceso įstatyme](#) nustatyta tvarka.

Jeigu teismas man priteisė žalos atlyginimą, kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą prieš nusikaltėlį ir kokią pagalbą galiu gauti, kad sprendimas būtų įvykdytas?

Sprendimus dėl kompensacijos už žalą nukentėjusiajam priteisimo vykdo teismo antstoliai, kurie pradeda vykdymo procedūrą remdamiesi rašytiniu išieškotojo prašymu, grindžiamu vykdomuoju dokumentu.

Kad būtų galima iš dalies vykdyti teismo sprendimą dėl kompensacijos už žalą nukentėjusiajam priteisimo, nukentėjusiojo prašymu teismas jam išduoda vykdomąjį raštą.

Išieškotojai pagal reikalavimus, kilusius dėl kūno sužalojimo, sukėlusio negalią, ar kitos žalos sveikatai arba asmens mirties, yra atleidžiami nuo vykdymo mokesčių, kuriuos reikia mokėti teismo antstoliams.

Teismo antstolis savo iniciatyva atlieka reikiamus veiksmus ir taiko numatytas priemones ir būdus, kad greitai ir veiksmingai įvykdytų teismo sprendimus.

Teismo antstolis turi sąžiningai išaiškinti šalims su jų procesinių teisių įgyvendinimu susijusias teises ir prievoles.

Paskutinis naujinimas: 20/03/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.